

Zondag 14 juni Protestantse Wijkgemeente Martini in Voorburg
Voorganger; ds. W.F. Schormans
Tekst: Exodus 25:1-22

God woont in het midden

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

De grenzen zijn weer open en op vakantie gaan mag weer, toch zullen velen dit jaar op vakantie gaan in eigen land en ik hoor dan met name twee provincies die men noemt. Drenthe en Zeeland. Wie in die provincies gaat fietsen, komt door typische dorpen. Middeleeuwse brinkdorpen. Typerend daarvoor is dat de kerk er in het midden staat. En als je die kerk binnengaat, in het centrum de preekstoel en op de preekstoel de open bijbel. Het hele dorp, het hele leven ligt gecentreerd rondom de Heilige Schrift. Zo is het ook hier in Voorburg. Deze kerk ligt in het centrum van het Oude Dorp, op het hoogste punt. En het hoogste punt in de kerk is de kanselbijbel. In nieuwe steden als Almere of Amstelveen is dat heel anders. Daar is een leeg midden. Een groot leeg plein als ontmoetingsplek.

We hebben de afgelopen maanden met elkaar gelezen uit het boek Exodus. Wij associëren dit boek vooral met de bevrijding uit Egypte. En daar gaan de eerste 18 hoofdstukken ook over: de slavernij, de uittocht, de eerste maanden door de woestijn en dan het hart van het boek; God die zich openbaart op de Sinai en het huwelijk tussen God en zijn volk: de verbondssluiting. Die vrijheid die Israël krijgt, onze vrijheid die wij hebben gekregen door Jezus, moet een kern krijgen, een invulling. Israël krijgt een opdracht, een taak. God kiest dit volk, of beter scheidt dit volk, want Israël is een schepping van God, een eigensoortige gestalte in de volkerenwereld, met een doel: uit de 70 beschreven volkeren zullen zij het priestervolk zijn. Door dit volk wil God de volkeren zegenen en onderwijzen, en voor de volkeren mag Israël als priester offers brengen. Dat is haar opdracht die ze te horen krijgt. En het tweede deel van het boek Exodus gaat over de inwoning van God te midden van zijn volk. Ze zijn gehuwd en nu wil God te midden van zijn volk wonen. Het boek Exodus eindigt ermee in hoofdstuk 40 dat de heerlijkheid van God afdaalt op de tabernakel. En daarmee eindigt dit boek. Hoofdstuk 1: De ellende van Israël in Egypte, waar Faraó de scepter zwaait en dood en verderf heerst. Hoofdstuk 40 God woont temidden van zijn volk en Israël daaromheen gelegd. En van hoofdstuk 25-40 vinden we vele hoofdstukken beschrijvingen over hoe de tabernakel en alles daarin gemaakt moet worden. Dat luister heel nauw. Er vind geen volksraadpleging plaats. Nee, God toont Mozes precies hoe alles gemaakt moet worden. Zijn woning op aarde. En heel precies wordt dat ook uitgevoerd.

Als je de beschrijving goed leest, dan spreekt God zes keer en bij de zevende keer is alles voltooid. Dat doet denken aan het scheppingsverhaal. Ook daar zes keer schiep God en op de zevende dag rust Hij. Hoofdstukken 39 en 40 lezen we ook allerlei uitdrukkingen die voorkomen in het scheppingsverhaal: zo voltooide Mozes al het werk. Het is de eerste dag van de eerste maand dat God zijn intrek neemt in de tabernakel. Een nieuw begin, een nieuwe schepping. Als je goed leest, is eigenlijk de tempel een heenwijzing naar het paradijs. Het heilige der heiligen is een kubus. Volmaakt. Er zijn afbeeldingen van de hemel, de sterren, maar ook van de aarde: dieren, planten, de hele schepping is eigenlijk aanwezig in de tabernakel. En daarin doen de priesters hun dienst. Die tabernakel, die is in het midden van het legerkamp. Heel Israel is daaromheen geschaard. Drie stammen aan iedere kant. Daar woont God, daar staat de ark. Daar spreekt God tot Mozes. Dus ringen als het ware om het centrum.

En daarmee komen we eigenlijk bij het grote verhaal van de bijbel. God schiep de kosmos en de hemel en de aarde. En die hemel en aarde worden zijn tempel genoemd. Daar woont Hij. Op het centrum van de aarde ligt de paradijs tuin waar Adam en Eva als priesters hun dienst verrichten. Ze mogen de tuin onderhouden, ze moeten de aarde bewerken en bewonen en God woont in hun midden, wandelt door de tuin en geeft hun onderricht. En als zij zich daaraan houden, gehoorzaam zijn zal vanuit dat midden, de tuin, heel de aarde een tuin worden. Vanuit het midden stroomt de zegen van God over de hele wereld.

Maar door de zonde wordt dat verbroken. Het paradijs gaat verloren. Er komen cherubs voor, engelen die de toegang versperren. En dan begint God opnieuw. Door Abraham te roepen. De belofte dat er een land zal zijn van melk en honing, en dat van daaruit weer heel de aarde een paradijs zal worden. Dat is Gods verlangen, te midden van ons wonen. Tussen zijn mensen. Maar dat vraagt zorgvuldigheid. Heiliging, gehoorzaamheid. Hoofdstuk 25 begint direct met de ark. Het centrum van de tabernakel. Zo is het voor God. Hij woont daar en vandaaruit, vanuit het centrum stroomt zijn onderwijs de wereld in. Daar wandelt hij tussen zijn volk. Daar zijn priesters die dienstdoen, die onderwijs geven. Maar vanuit Israël uit is het net andersom. Die beginnen bij de poort. En als je daar binnenkomt, eerst een offer voor de zonden, reiniging met water en dan het heilige waar alleen de priesters mogen komen en het allerheiligste met een voorhang met daarop engelen, cherubs waar alleen de hogepriester mag komen. En toch, die toegang is er weer. En in het allerheiligste de ark. De troon van God. De cherubs, engelen en van daartussen spreekt Hij tot Mozes. Bijzonder dat er geen beeld staat. God blijft vrij. Hij woont temidden van zijn volk door zijn woord. Hij spreekt met Mozes, de stenen tafelen zijn er.

Ik ga nog even verder: want uiteindelijk wordt de tempel gebouwd en woont God daar temidden van zijn volk. De volkeren, Israël, Jeruzalem, de tempel, het heilige der heiligen.

Dat is het centrum. Zo tekent de bijbel in Openbaring 21 ook de nieuwe wereld. Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Ook als een kubus. Het paradijs met bomen en rivieren. En ik zag geen tempel: nee want de hele nieuwe wereld is een tempel. Daar zal God tussen zijn mensen wonen. En de kennis van God zal de aarde bedekken. Met Israël zullen alle volkeren dan daar wonen in Jeruzalem waar God woont. En daar staat in het centrum: het lam. Jezus zelf. Hij noemde zichzelf Gods tempel. En zo beschrijft het nieuwe testament die ook. Jezus is de plek waar God tabernakelt. En als Jezus sterft scheurt het voorhang. Is er vrije toegang tot God. Mogen ook wij als volkeren uit de heidenen met Israel priesters worden.

In een brinkdorp heeft een centrum. Zo wil God ook in het midden van ons leven staan. Petrus noemt de gemeente de tempel van God. Ons lichaam een tempel van de Heer. Die God wil daar woning maken. In het midden, in het centrum, in ons hart. Daar wil de Geest wonen. Ons hele leven om hem en zijn woord heen groeperen. Een beweging naar het midden. En vanuit het midden stroomt zijn zegen de wereld in.

God is in beweging

De ark waar God woont, heeft draagstangen. God is in beweging. Hij is op weg naar Jeruzalem waar de ark zal rusten, waar God zelf zal gaan wonen. En op die weg gaat de ark voor. Ze zoekt een rustplaats voor het volk. Dat vind ik mooi. Want ze zijn in de woestijn. Maar ze dragen het paradijs al bij zich. In die woestijn is leven mogelijk. Een landschapsarchitect had het over ruimte en plaats. Ruimte is ongedefinieerd en kan bedreigend zijn. Als je in de natuur loopt, dagen zonder een mens te zien, dan kan je bang worden. Onverschillig is de natuur. Wie vindt me hier ooit. Als je ergens een plek maakt, een huis, dan wordt het een plaats. Vertrouwd. Een huis in de bergen: ik ben niet alleen. Zo maakt de ark in de woestijn, van de woestijn een plaats. Een plek waar je kan wonen. Zo kan in onze woestijn de zekerheid zijn dat God met ons meegaat. Dat er geen woestijn is, waar Hij niet te vinden is. Als wij hem volgen op zijn wegen, dan bloeit de woestijn

God zoekt nieuwe vormen

Mobiel is deze God. Hij zoekt steeds nieuwe wegen. Laat het oude ook achter zich. De verschijningsvormen wijzigen: De ark verdwijnt. De tabernakel is tijdelijk, de tempel ook. Jezus komt als nieuwe tempel. Maar wat blijft is zijn trouw aan de zaak. Israël verdwijnt niet, wij niet. Steeds weer nieuwe wegen, nieuwe vormen die hij kiest. Hij begint steeds opnieuw. Wij niet vasthouden aan oude, maar ook niet zelfstandig iets nieuws beginnen. Wachten op de weg die Hij wijst.

Een huis maken. Wat hun hart hun ingeeft.

God wil tussen de mensen wonen. Maar dat vraagt van Israël een inspanning. Een hefoffer. Een vrijwillig offer om God te verheffen te eren. Het beste dat ze hebben. Goud, en sieraden en edelstenen. Acaciahout ook. Dat is hout van een woestijnboom. Heel diep geworteld in de woestijn. Weinig water. Keihard. Die wordt gekapt en met goud overtrokken krijgt die een plaats in het heiligdom. Symbool voor ons leven. Diep geworteld zijn we in deze wereld. In de woestijn die de wereld is geworden. Het oude bestaan. Dat moet worden los gekapt, losgemaakt. Hij reinigt ons, Hij geeft ons. En dan mogen we als een plank in de tempel zijn. Petrus. Laat u gebruiken als levende stenen. Geef jezelf en het beste wat je hebt. Voor Hem. Als hij je heeft losgekocht als hij je alles geeft, geef daar dan iets van terug. Hoe? Waar je hart opengaat, daar gaat ook je portemonnee ne je agenda open. Dat is dan het belangrijkste. Dat er een plek is waar God kan wonen. Deze kerk: schoonheid, het orgel. Het nieuwe meubilair. Geen verspilling. Maar uitdrukking van wat voor ons belangrijk is. Zoek eerst hem en zijn koninkrijk. Je hart zelf. In het midden. Daar wil Hij wonen.

Gehoorzaamheid.

In zijn woord. Tussen ons in. Hogepriester die wandelt tussen de kandelaars (Openbaring 1)
Daarboven het verzoendeksel. Prachtig is dat. De wet, de thora, de gehoorzaamheid. En het besef: dat houden wij niet. Jezus zelf als de hogepriester die het bloed besprenkelt en ons verzoent. We zijn geroepen tot de gehoorzaamheid aan Gods geboden, maar leven uit genade en vergeving zegt de ark. Dat zo onze nieuwe week moge zijn. Amen.